

**II.
RELACJE
W ŚRODOWISKU
MEDIALNYM**

Edukacja formalna – dzieci

Zagadnienia	Wychowanie przedszkolne	Szkoła podstawowa, klasy 1-3	Szkoła podstawowa, klasy 4-6
Wizerunek	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakie są specyficzne cechy jego samego i najbliższego otoczenia; np. w przekazach medialnych rozpoznaje ogólne podobieństwa miejsc i przedmiotów, zauważa taki sam rower lub plac zabaw. • umie rozróżnić siebie na tle innych (poczucie indywidualności); np. dostrzega na zdjęciach lub materiałach filmowych swoje cechy indywidualne w porównaniu z innymi (wzrost, kolor włosów). 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że nie zawsze i wszędzie należy ujawniać informacje o sobie; np. rozmawiając z nowo poznaną osobą na czacie, nie podaje swojego numeru telefonu ani maila. • umie dostrzec różnice między swoim wizerunkiem, zdolnościami i umiejętnościami a cechami postaci w grze; np. grając w grę komputerową, ma świadomość, że po wyjściu z niej nie będzie miał nadal trzech „życ” jak jego awatar. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że wizerunek można budować i prezentować na różne sposoby; np. ma świadomość, że osoba siedząca po drugiej stronie monitora podczas czatu, może być zupełnie kimś innym niż ta, za którą się podaje. • wie, jakie działania przez media mogą mieć negatywne konsekwencje dla niego lub innych; np. wie, że np. śmieszny filmik z jego udziałem, wrzucony spontanicznie do sieci, może kiedyś zostać wykorzystany przeciwko niemu lub sprawić komuś przykrość. • umie świadomie kreować swój wizerunek w podstawowym zakresie; np. rejestrując się na nowym portalu, umie wybrać, kierując się względami bezpieczeństwa, które informacje o sobie podaje, a których nie.
Komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jak wyrażać swoje elementarne potrzeby i emocje dotyczące mediów; np. w kontakcie z medium (książką czy grą w sieci) wskazuje na to, co lubi; wybiera, którą książkę chce przeczytać. • umie korzystać ze znanych mu kanałów komunikacji; np. w podstawowym zakresie rozróżnia zasady korzystania z poszczególnych mediów, wie, że radia (muzyki) się słucha, a telewizję (film) ogląda. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jak zastosować różne rodzaje komunikatów (formalne i nieformalne); np. dostrzega, że innymi kanałami i w inny sposób komunikuje się z różnymi osobami: z kolegami z klasy i nauczycielem. • umie korzystać z podstawowych narzędzi komunikacyjnych; np. porozumiewa się za pomocą telefonu komórkowego i komunikatorów internetowych. • wie, jakie są podstawowe rodzaje komunikatów i zna ich funkcje (obraz, dźwięk, słowo); np. potrafi dopasować element muzyczny do odpowiadającej mu ilustracji. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, w jaki sposób tworzyć komunikaty w zależności od kontekstu; np. inaczej napisze fragment bloga, a inaczej maila do nauczyciela. • wie, jak znaleźć w sieci osoby, które dzielą jego zainteresowania, i umie się z nimi komunikować; np. potrafi założyć nowy wątek na forum lub dołączyć się do istniejącej już grupy dyskusyjnej. • umie wybrać narzędzia/technologie w zależności od potrzeb komunikacyjnych; np. świadomie włącza lub wyłącza kamerę internetową podczas rozmowy przez komunikator. • rozumie przebieg procesu komunikacji bezpośredniej i przez media; np. potrafi wyjaśnić różnice i podobieństwa między nadawcą i odbiorcą komunikatu, a także bierze odpowiedzialność za komunikowane przez siebie treści.

Zagadnienia	Wychowanie przedszkolne	Szkoła podstawowa, klasy 1-3	Szkoła podstawowa, klasy 4-6
Otoczenie	<ul style="list-style-type: none"> umie dostrzec w przekazie medialnym elementy znanego mu otoczenia; np. wyróżnia z tła medialnego znane mu miejsca. umie intuicyjnie posługiwać się na poziomie elementarnym dostępnymi w jego otoczeniu mediami; np. samodzielnie włączy telewizor na kanał z kreskówkami lub uruchomi w telefonie aplikację z ulubioną grą. 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że świat przedstawiany w mediach nie jest tym samym, co świat doświadczany bezpośrednio; np. zdaje sobie sprawę, że nie wszystko to, co jest możliwe w grach, jest możliwe również w rzeczywistości. wie, jakie są zasady bezpieczeństwa i higieny korzystania z mediów; np. ma świadomość, że nie należy zbyt długo siedzieć przed telewizorem lub monitorem komputera. wie, że dzięki mediom możemy poznawać świat; np. zdaje sobie sprawę, że na wybranym kanale telewizyjnym lub w internecie może oglądać rzeczy odległe i nieznanne mu z najbliższego otoczenia, np. filmy przyrodnicze. umie korzystać z różnych źródeł i kanałów informacji; np. potrafi wyszukiwać informacje w internecie. 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jakie są możliwości i zagrożenia w korzystaniu z różnych mediów; np. ma świadomość, że należy być ostrożnym w kontaktach z nieznajomymi poznanymi np. poprzez komunikator internetowy. umie aktywnie korzystać z nowych mediów; np. potrafi zapisać się do grupy dyskusyjnej i brać w niej aktywny udział lub przyłączyć się do czatu. umie w sposób świadomy korzystać z różnych kanałów informacji; np. znajduje kilka różnych źródeł odnoszących się do tej samej informacji i dokonuje ich weryfikacji. rozumie podstawowe zasady bezpieczeństwa w przestrzeni cyfrowej; np. nie pobiera z internetu treści nieznanych lub pochodzących z niepewnych źródeł.

Edukacja formalna – młodzież

Zagadnienia	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Wizerunek	<ul style="list-style-type: none"> umie, w zależności od potrzeb, tworzyć i modyfikować swój wizerunek; np. dołączając do jakiejś grupy w sieci, podaje tylko wybrane informacje o sobie. rozumie szanse i zagrożenia wynikające z budowania własnego wizerunku; np. zwraca dużą uwagę na to, co i gdzie na jego temat pojawia się w internecie. Ma świadomość, że nawet po skasowaniu jakiejś treści, w sieci i tak pozostaje po niej ślad. 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jakie są elementy składowe wizerunku i umie je interpretować; np. zdaje sobie sprawę, że wizerunek medialny osób publicznych wykorzystuje język i mowę ciała do realizacji zakładanych celów (np. pozyskania poparcia wyborców). umie świadomie tworzyć swój wizerunek w zależności od kontekstu; np. wpisując komentarze na portalach społecznościowych, zdaje sobie sprawę, że są one elementem jego tożsamości w oczach innych, w tym również przyszłych pracodawców. rozumie konsekwencje i potrzebę świadomego budowania własnego wizerunku; np. nie pozwala przypadkowo fotografować swojej osoby podczas imprez.

Edukacja formalna – młodzież

Zagadnienia	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
<p>Komunikacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakie są zasady komunikowania się z innymi użytkownikami mediów; np. zna i potrafi stosować w praktyce zasady netykiety. • wie, jak używać różnych rodzajów komunikatów do przekazywania określonych treści w zależności od celu i potrzeb; np. ma świadomość tego, że czasami jedno zdjęcie może wyrazić więcej niż wiele słów. • wie, czym są społeczności fanowskie oraz zjawisko fanfiction; np. umie tworzyć sieci kontaktów społecznych w internecie, w tym również grupy skupiające członków subkultur fanowskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakie czynniki mogą mieć wpływ na przebieg komunikacji; np. zdaje sobie sprawę, że to, czy jego wiadomość w rozmowie telefonicznej lub kontakcie mailowym zostanie odebrana zgodnie z jego intencją, zależy od sytuacji i możliwości odbiorcy. • umie skutecznie i precyzyjnie porozumiewać się z innymi, wykorzystując do tego różnego rodzaju kanały komunikacji.
<p>Otoczenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakie są ogólne zasady działania i umie wykorzystywać różne narzędzia medialne w zależności od specyfiki otoczenia; np. w miarę potrzeby komunikuje się za pomocą telefonu komórkowego, komunikatora internetowego lub pisząc na forum. • wie, jak grupa i otoczenie wpływają na jego życie; np. umie dostrzec wpływ komentarzy pod swoim wpisem na portalu społecznościowym na własne wybory, decyzje i upodobania. • umie aktywnie uczestniczyć w wybranych społecznościach on-line; np. wymienia się informacjami, wyraża opinie i prowadzi dyskusje w różnych sieciach społecznych w internecie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że różne grupy istniejące w otoczeniu medialnym mają swój specyficzny charakter, zasady funkcjonowania oraz dynamikę; np. wskazuje różnice pomiędzy społecznościami on-line osób, które się nigdy nie spotkały, a tymi, które znają się np. ze szkoły. • umie wykorzystywać społecznościowy potencjał sieci dla realizacji własnych celów; np. potrafi w zależności od potrzeby znaleźć pożądaną produkt lub usługę i poznać opinie innych użytkowników na jej temat. • rozumie procesy powstawania grup i budowania sieci społecznych; np. dostrzega różnice w sposobie uczestnictwa w spontanicznie zebranej grupie osób w internecie, a równolegle działającej grupie graczy spotykających się regularnie on-line.

Kształcenie ustawiczne

Zagadnienia	Poziom minimum	Poziom optimum	Poziom mistrzowski
<p>Wizerunek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umie wskazać elementy wizerunku on-line, zarówno swojego, jak i innych osób. • umie dołączyć do wybranej społeczności i uczestniczyć w jej życiu, odpowiednio kreując swój wizerunek; np. aktywnie uczestniczy w różnych grupach hobbystycznych, edukacyjnych, terapeutycznych, światopoglądowych, politycznych itd. • rozumie różnice pomiędzy światem doświadczanym bezpośrednio i przez media, zdaje sobie sprawę z powiązań między nimi; np. tworząc profil na portalu społecznościowym dba przy tym o własny wizerunek, gdyż ma świadomość możliwych konsekwencji, m.in. wpływu na swoją ścieżkę kariery. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie budować sieci kontaktów – trwałe i zadaniowe; np. w zależności od kontekstu kreuje swój wizerunek w sieci na potrzeby danych środowisk, przyjmując w nich różne role społeczne. • umie w sposób świadomy i odpowiedzialny budować swój wizerunek sieciowy i wykorzystać go do realizacji określonych celów; np. wykorzystuje swojego bloga do budowania pozycji w środowisku zawodowym. • rozumie różnice pomiędzy wizerunkami trwałymi a ulotnymi; np. inaczej buduje swój wizerunek w procesie tworzenia profilu na portalu społecznościowym czy forum specjalistycznym, a inaczej na czacie. • rozumie szanse i korzyści płynące z przynależności do danej grupy; np. potrafi je wykorzystywać w planowaniu kariery zawodowej, dołączając do grup specjalistów w danej dziedzinie oraz tworząc profile w społecznościowych serwisach specjalistycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie budować społeczności i współtworzyć środowisko cyfrowe oraz kreować tożsamości zbiorowe, takie jak grupy hobbystyczne czy polityczne; np. samodzielnie prowadzi forum, administruje stroną internetową lub tworzy potrzebne mu narzędzia cyfrowe. • umie kształtować własny wizerunek w sieci stosownie do różnych kontekstów; np. na tym samym profilu społecznościowym potrafi wykreować kilka, często zupełnie różnych wizerunków w zależności od kontekstu i potrzeb.

Zagadnienia	Poziom minimum	Poziom optimum	Poziom mistrzowski
Komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że anonimowość w sieci jest często pozorna; zdaje sobie sprawę, że każdy jego ruch w internecie pozostawia ślad możliwy potem do odtworzenia. • wie, że swoim zachowaniem nie wolno ranić innych i w procesie komunikacji nie dopuszcza się zachowań nieakceptowanych społecznie; np. prowokowanie kłótni, używanie obelg, trollowanie itp. • umie zachowywać się w sposób asertywny i skutecznie komunikować się w środowisku medialnym; np. umie w sposób jasny, konkretny, otwarty i szczerzy wyrażać swoje opinie, chęci, potrzeby i uczucia, a także odrzucać propozycje mogące stanowić zagrożenie. • umie wyróżniać komunikaty kłamliwe, propagandowe, mające na celu manipulację; np. oglądając reklamę telewizyjną dostrzega w niej elementy różnych socjotechnik. • rozumie różnice pomiędzy komunikacją formalną a nieformalną; np. tworząc komunikat, uwzględnia specyfikę jego odbiorcy oraz kontekstu wypowiedzi (np. inaczej napisze maila do przełożonego, a inaczej do kolegi z pracy). • wie, jak znaleźć w sieci osoby, które dzielają jego zainteresowania, i umie się z nimi komunikować; np. potrafi założyć nowy wątek na forum lub dołączyć się do istniejącej już grupy dyskusyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakie są zasady komunikowania się z innymi użytkownikami mediów; np. zna i potrafi stosować w praktyce zasady netykiety. • wie, jakie czynniki mogą mieć wpływ na przebieg komunikacji; np. zdaje sobie sprawę, że to, czy jego wiadomość w rozmowie telefonicznej lub kontakcie mailowym zostanie odebrana zgodnie z jego intencją, zależy od sytuacji i możliwości odbiorcy. • umie nawiązywać kontakty z osobami mieszkającymi w różnych częściach świata, wie, jak różnice kulturowe mogą wpływać na proces komunikacji; np. potrafi aktywnie uczestniczyć w społecznościach ponadlokalnych, międzynarodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie wychwytywać działania niezgodne z prawem lub społecznie nieakceptowane popełniane przez lub wobec innych członków społeczności oraz reaguje na nie; np. będąc administratorem forum moderuje i weryfikuje proces przepływu informacji. • umie przeciwdziałać barierom informacyjnym, wykluczeniu cyfrowemu, asymetrii informacji oraz prowadzić działalność informacyjną; np. samodzielnie tworzy materiały edukacyjne oraz odpowiednie narzędzia medialne dla osób mających trudności z poruszaniem się w środowisku medialnym.

Zagadnienia	Poziom minimum	Poziom optimum	Poziom mistrzowski
Otoczenie	<ul style="list-style-type: none"> • umie posługiwać się nowymi technologiami w zakresie umożliwiającym uczestnictwo w społeczeństwie informacyjnym. • umie aktywnie uczestniczyć w wybranych społecznościach on-line; np. wymienia się informacjami, wyraża opinie i prowadzi dyskusje w różnych sieciach społecznych w internecie. • zna zasady bezpieczeństwa i higieny korzystania z mediów. • umie kształtować swoje relacje przez media tak, by nie zaburzały one relacji bezpośrednich; np. bezpośrednio kontakty z najbliższymi osobami uzupełnia o możliwości komunikacji przez media, a nie zastępuje ich nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że internet to więcej niż tylko medium; ma świadomość, że jest to nowy rodzaj rzeczywistości, w którym toczy się równoległe, często tak samo prawdziwe życie, zaś komunikacja przez media jest tylko innym, równorzędnym i równoprawnym sposobem komunikacji z ludźmi. • rozumie zagrożenia mogące płynąć z uzależnienia od internetu. • wie, że różne grupy istniejące w otoczeniu medialnym mają swój specyficzny charakter, zasady funkcjonowania oraz dynamikę; np. wskazuje różnice pomiędzy społecznościami on-line osób, które się nigdy nie spotkały, a tymi, które znajdują się np. z pracy. • umie wykorzystywać społecznościowy potencjał sieci dla realizacji własnych celów; np. potrafi w zależności od potrzeby znaleźć pożądaną produkt lub usługę i poznać opinie innych użytkowników na jej temat. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zarządzać infrastrukturą informatyczną. Posiada odpowiednie umiejętności techniczne pozwalające na dobór specyficznych narzędzi i technologii do realizacji określonych zadań; np. potrafi od podstaw stworzyć i skutecznie pozycjonować stronę internetową lub portal. • rozumie procesy powstawania grup i budowania sieci społecznych, umie nimi zarządzać.